

greppa näringen

Greppa Näringen

2019-04-12

Stina Olofsson, Jordbruksverket

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Vad är Greppa Näringen?

-kostnadsfri rådgivning och information

**”som lantbrukaren och
miljön tjänar på”**

-startade 2001 i sydlänen, har utvidgats
efterhand

-finansieras av Landsbygdsprogrammet
40 miljoner per år, varav 2/3 till länen

- › Minska övergödningen
- › Minska utsläppen av klimatgaser
- › Säker användning av växtskyddsmedel

= **Samhället har förväntningar på jordbruket**

› **Nationella miljökvalitetsmål- generationsmål till 2020**

Miljömål.se – den svenska miljömålsportalen

På miljömål.se kan du läsa om Sveriges miljömål och arbetet för att nå dem.

Miljömål.se visar hur den svenska miljön mår och hur arbetet för att nå miljömålen går. Arbetet görs gemensamt av olika aktörer i samhället.

Det svenska miljömålssystemet består av ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och tjugoåtta etappmål. Varje miljökvalitetsmål har en egen illustration, klicka på dem för att läsa mer om respektive mål.

› **EU:s nitratdirektiv översyn vart 4:e år**

› **EU:s ramdirektiv för vatten 2021/2027 åtgärdsprogram**

= **Samhället har förväntningar på jordbruket**

Länder	
	Danmark, Sverige,
	Finland, Ryssland,
	Estland, Lettland,
	Litauen, Polen,
	Tyskland

- › **BSAP -Baltic Sea Action Plan till 2021, överenskommelse inom HELCOM för att återställa Östersjöns status**
- › **Fler: klimatmål, EU-direktiv för luftföroreningar, direktiv för växtskyddsmedel (IPM), mål för ekologisk produktion, m.m.**

= **Samhället har förväntningar på jordbruket**

Handlingsplan för livsmedelsstrategin, jan 2017:

” ...det viktiga arbetet för att nå relevanta miljömål, öka den ekologiska produktionen samt stärka livsmedelssektorns konkurrenskraft”

INLEDNING

Startrådgivning med
växtnäringsbalans

– Rådgivningen inom Greppa Näringen skapar nya idéer och ger kunskap som jag har nytta av i det vardagliga arbetet för att öka lönsamheten, säger Jonny Fredriksson på Lönnemossa gård utanför Falun. Foto: Greppa Näringen

”Det skapar nya idéer och ger kunskap”

RÅDGIVNING

- › Utfodring
- › Dränering
- › Grovfoderodling
- › Betesstrategi
- › Energikollen
- › Klimatkollen
- › Upprepad växtnäringsbalans
- › Bygg
- › Växtskydd
- › Fosforstrategi
- › Markpackning
- › Våtmark

– Vi har precis gått med i Greppa Näringen. Vi hoppas få mer kunskap och goda råd. Det är intressant att se gården med andra ögon, säger Elin Beckman på Berga gård utanför Nyköping. Foto: Greppa Näringen

”Vi tjänar på att miljön mår bra”

AVSTÄMMNING

Uppföljningsbesök

Jordbruks- verket

- Utvecklar, utvärderar projektet
- Ansvar: moduler och beräkningsverktyg, marknadsföring, system för rapportering, rådgivarkurser, webbplats, ca 11 personer

21 länsstyrelser

- Upphandlar rådgivning
- Granskar
- Marknadsför Greppa Näringen lokalt

200 rådgivare från 60 rådgivningsföretag

- Bokar besök och **utför rådgivning hos lantbrukarna**
- Rapporterar in resultatfiler från t.ex. växtnäringsbalanserna

14 000 lantbrukare

- Tar del av rådgivning, kurser och andra tjänster
- **Genomför åtgärder på gården!**

greppa näringen

Våra erbjudanden till lantbrukaren

- › Kostnadsfri miljö- och klimatrådgivning
 - › Individuell rådgivning
 - › Gårdsanpassade råd – rätt åtgärd på rätt plats
 - › Hjälpa att optimera produktionen
-
- › Gruppaktiviteter
 - › Digitala tjänster
 - › Nyhetsbevakning

Europeiska jordbruksfonden för
landbruksutveckling: Europa
investerar i landbruksutveckling

- › Lantbrukare med mer än 50 ha eller 25 de, får enskild rådgivning
- › 1,2 miljoner hektar åker finns på gårdar, vars brukare deltar, eller har deltagit, i Greppa Näringen, 47 % av den svenska åkerarealen
- › 7200 lantbrukare är idag aktiva rådgivningsmedlemmar
- › 3300 lantbrukare har varit aktiva i Greppa Näringen och 2500 har enbart fått råd om våtmarker och energi
- › Drygt 200 rådgivare gör årligen ca 15 gårdsbesök var

greppa näringen

Miljökänsliga områden enligt Nitratdirektivet

75 % av Sveriges åkerareal finns i känsligt område (rosa färg)

Här görs det mesta av Greppa Nättingens aktiviteter, men verksamhet bedrivs **i alla län sedan 2015**

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsutveckling

greppa näringsen

Greppa Näringsen historiskt tillbakablick

- › **2001** Start i **Skåne, Halland, Blekinge**- nya miljömål, utredning om utökad rådgivning om främst åtgärder mot kväveförluster- ” där miljöpåverkan är stört”. Stort gensvar från rådgivarkåren, men osäker budget
- › Struktur med moduler och GNWadm påbörjas
- › **2003** **Kalmar, Gotland, Västra Götaland** tillkommer
- › Växtskyddsmoduler tas med i utbudet
- › **Miljöskatter** på mineralgödselmedel återförs till jordbruket, bl a till Greppa Näringsen, LRF stöder- ca 20 miljoner per år

greppa näringen

Greppa Näringen historiskt tillbakablick

- › **2005** Stockholm, Uppsala, Södermanland, Östergötland, Örebro och Västmanland. Hade startat i mindre skala 2003 på "egen hand". Förluster av fosfor mer i fokus med Vattendirektivet
- › **2007** Kraftig neddragning av medel för rådgivning och kompetensutveckling i Lantbruksprogrammet. Inga öronmärkta medel till Greppa Näringen på länsstyrelserna, men miljöskatter finns fonderade
- › **2010** Modulering i landsbygdsprogrammet (EU-initiativ)
- › Greppa Näringen tillförs ca 148 miljoner för aktiviteter om vattenkvalitet och jordbrukets klimatpåverkan

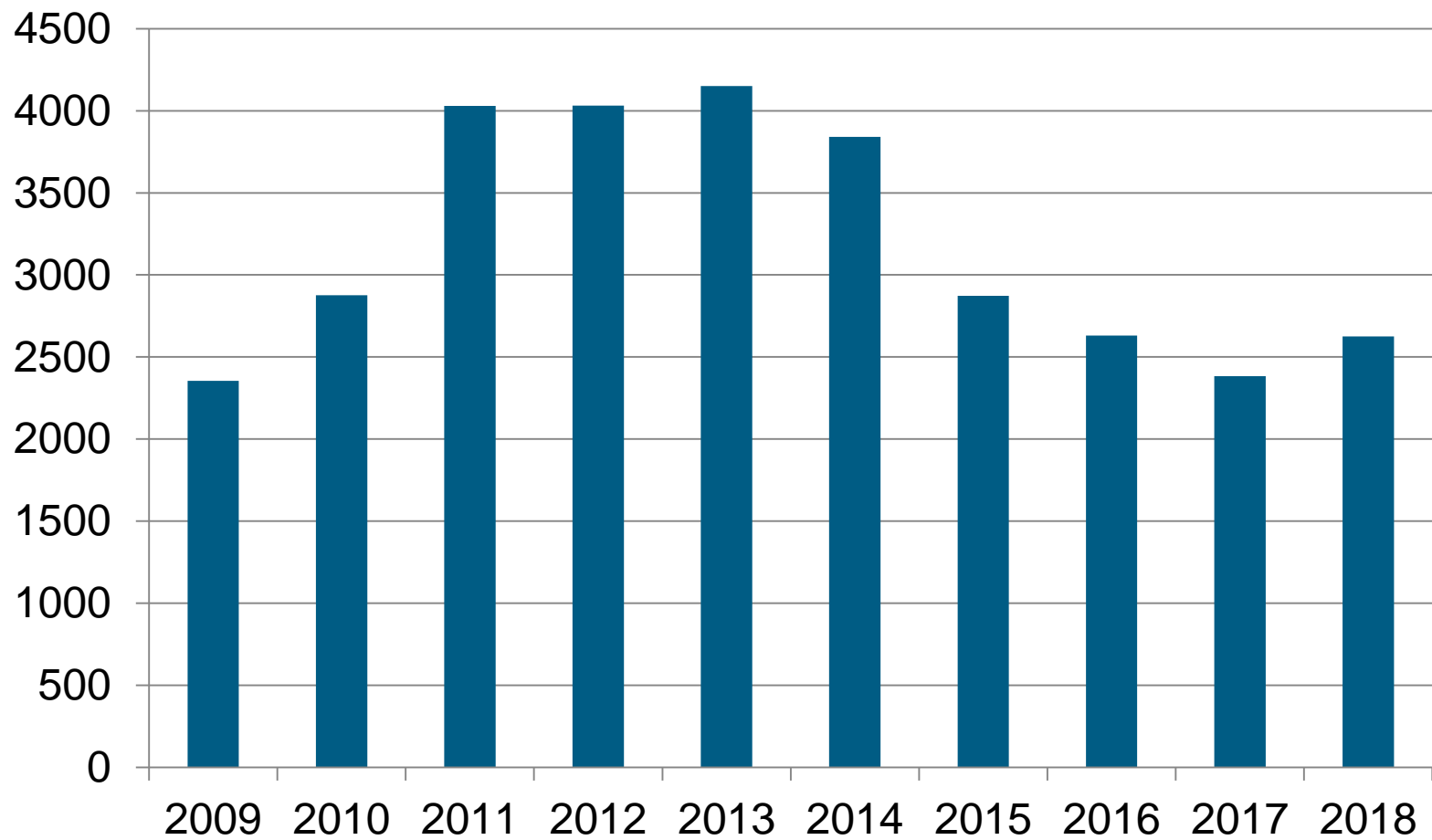
Greppa Näringen historiskt tillbakablick

- › **2010** Jönköping, Kronoberg, Värmland, Gävleborg och Dalarna tillkommer. Norrlandslänen får viss pott till klimatåtgärder och kan göra Klimat- energikollen
- › **2015** Nytt landsbygdsprogram Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten tillkommer

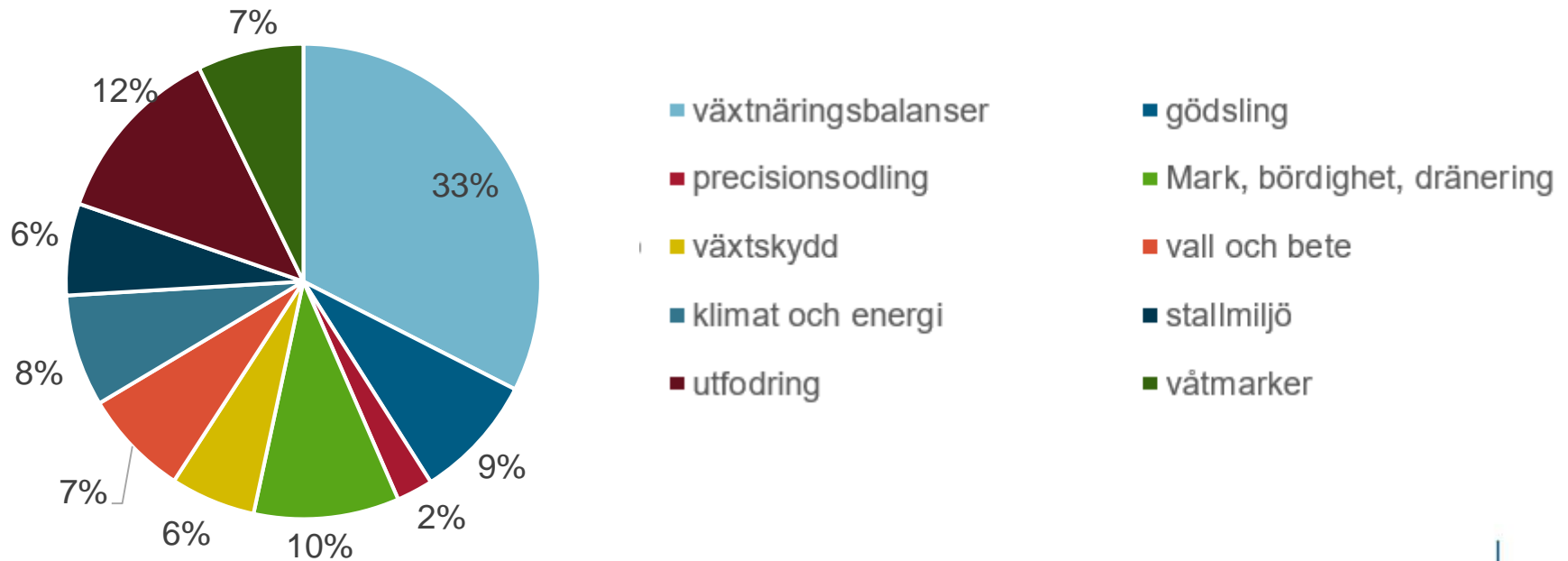

Antal rådgivningar totalt

Totalt 2009-2018: 34 450 besök, totalt 2018=2625

2018, 2625 rådgivningar

- › 4200 rådgivningar om **anläggning av våtmarker** har genomförts sedan 2001
- › Greppa Näringen har stöttat i bygget av runt 630 våtmarker (15 % av rådgivningarna beräknas resultera i våtmark)
- › 400 rådgivningar om **skötsel och underhåll av våtmarker** har genomförts sedan 2008

- › **Minskad markpackning-** 2000 rådgivningar har gjorts sedan 2002
- › **Fosforstrategi-** 1700 rådgivningar har genomförts sedan 2003
- › **Underhåll av dränering-** 650 rådgivningar har gjorts om underhåll av täckdiken sedan 2012

Vattendragsgrupper

- › 1540 lantbrukare har deltagit på över 200 träffar i ca 95 grupper
- › Flest grupper har arbetat i Södermanlands, Östergötlands, Skånes, Kalmar, Västra Götalands och Hallands län
- › Ytterligare grupper har varit aktiva i Greppa Näringen, men har redovisats på annat sätt

www.greppa.nu- webbplats för alla

Räkna själv!

Valj hjälpmedel eller räknenumra

Startsida

Våra tjänster

Åtgärder

Miljö och klimat

Broschyrer

Om Greppa

Ange sökord

Innovationer som kan minska övergödningen

30 oktober 2018 – Ett studentprojekte om Hållbar hästhållning vann första pris i en tävling i det EU finansierade projektet Nutrinflow. Förslaget utgörs av en miljöcertifiering av hästhållning tillsammans med en teknisk lösning.

Åtgärder för dig

...med mjölkgård

...med växtodlingsgård

[Startsida](#) [Våra tjänster](#) [Åtgärder](#) [Miljö och klimat](#) [Broschyrer](#)

[Startsida](#) › [Nyheter](#) › [Starkt samband mellan råprotein och ammoniakavgång](#)

Foto: Janne Andersson

Starkt samband mellan råprotein och ammoniakavgång

29 mars 2019

För varje procentenhet mindre råprotein i foderstaten till grisar och nötkreatur minskar ammoniakavgången med 11 respektive 17 procent. Ganska mycket alltså. Det framkommer i en ny internationell sammanställning.

Två nyheter i veckan

Foto: Janne Andersson

Mer pengar föreslås till optimerad utfodring

18 december 2018

Naturvårdsverket föreslår mer pengar till Greppa Närings rådgivning om utfodring. Syftet är att minska eventuell överdosering av kväve med råprotein till mjölkkor. Det skulle minska ammoniakavgången från gödseln och det behöver Sverige göra enligt EUs Takt direktiv.

Många olika informationskanaler

- › Skrifter och nyhetsbrev
- › Annonser, artiklar, mässor
- › www.greppa.nu
 - › för lantbrukare, rådgivare m.fl.
 - › Twitter

www.adm.greppa

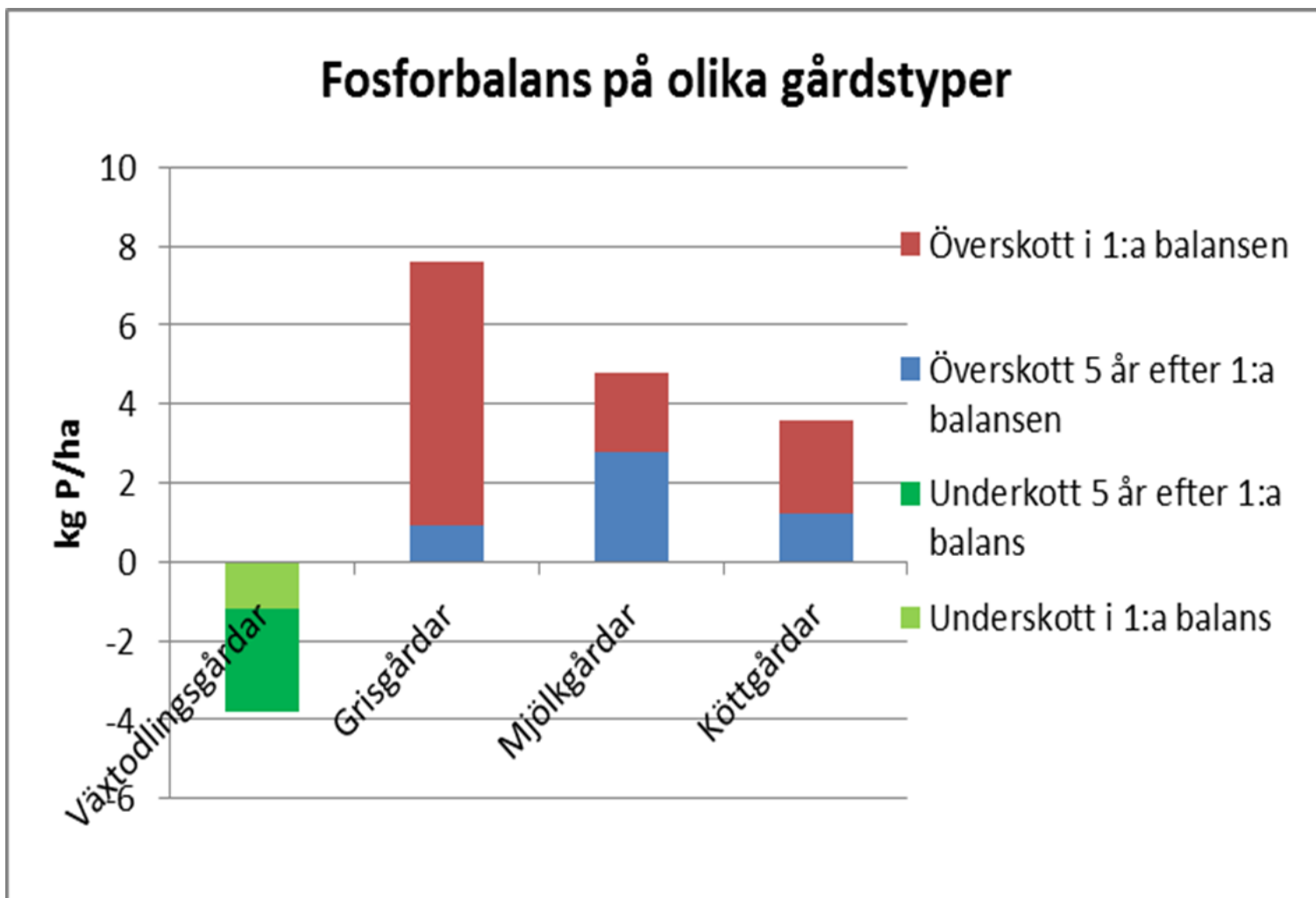
- › för rådgivare

Upprepade balanser 2001- 2013

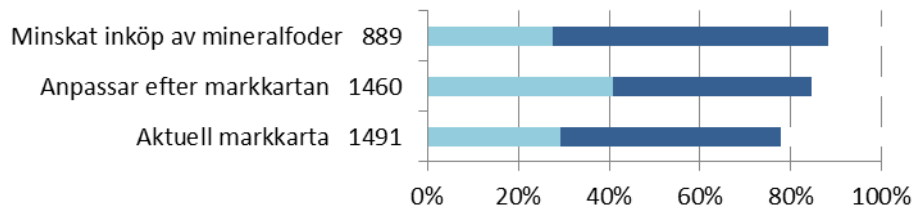

Statistiskt signifikant

Ex. Miljömålsavstämning besök 1B, fosfor

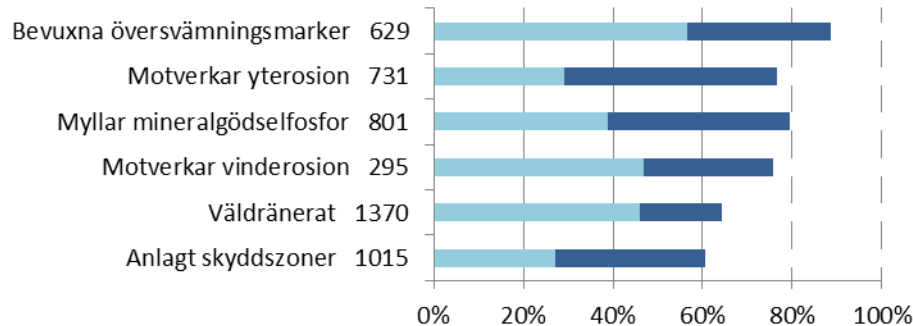
Anpassa fosforgivor

Ljus blå fält är att man gjort detta innan man gått med i Greppa (före 2000)

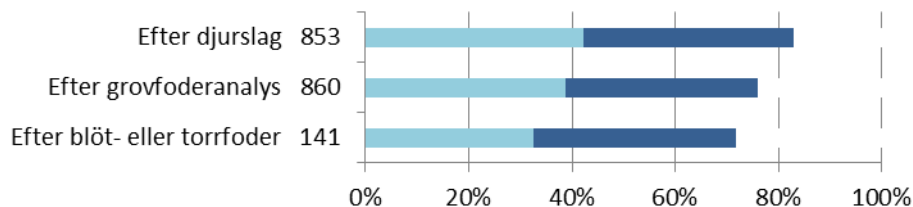
mörk blå färg att man gjort detta efter man gått med i Greppa (efter år 2000)

Hindra fosforförluster

Svaren är angivna i % av de gårdar där åtgärden är aktuell

Anpassa fosfor i foder

Ökad kunskap hos
rådgivare och lantbrukare
Erkänsla hos allmänheten

Frivilliga åtgärder är
bättre än tvingande
lagar och regler